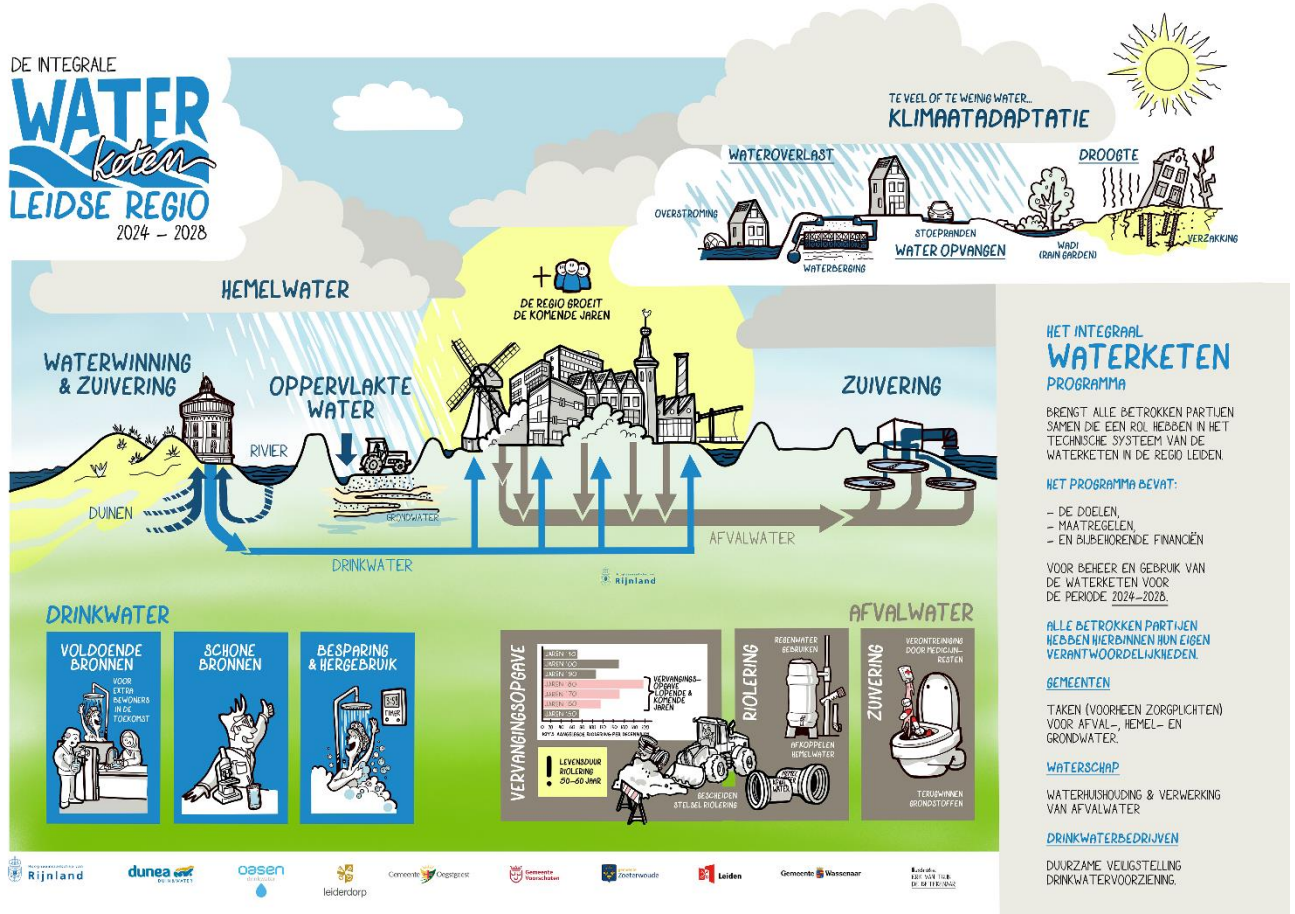

INTEGRAAL WATERKETENPROGRAMMA LEIDSE REGIO

Module Financiën Gemeente Leiderdorp

2024-2028

Versie	0.1
Datum	22 oktober 2023

Inhoudsopgave

1	Integraal waterketenprogramma (iWKp).....	3
1.1	Opbouw module Financiën	4
2	Basis voor de kostenberekeningen	5
2.1	Berekeningsmethode.....	5
2.2	Financiële grondslagen en uitgangspunten	5
2.2.1	Afschrijvingstermijnen.....	5
2.2.2	Wijze van financiering Vervangingsinvesteringen	5
2.2.3	Overige uitgangspunten	6
2.3	Wettelijke uitgangspunten.....	6
3	Kostendekkingsplan: Kosten.....	7
3.1	Kosten klimaatadaptieve maatregelen	7
3.1.1	Welke klimaatadaptieve maatregelen worden doorberekend aan de rioolheffing	7
3.1.2	Wat zijn de kosten van klimaatadaptieve maatregelen?	8
3.2	(Vervangings)Investeringen.....	8
3.2.1	Vervangingswaarde.....	8
3.2.2	Doorkijk Vervangingsinvesteringen.....	9
3.2.3	Investeringen planperiode	10
3.2.4	Kapitaallasten planperiode	11
3.3	Kosten Exploitatie (Dagelijks Onderhoud)	12
3.4	Exploitatieoverzicht totaal in relatie tot IWKP 2018-2023.....	12
3.4.1	Verdeling van de totale kosten in 2024.....	12
3.4.2	Omvang van de totale kosten in de planperiode 2024-2028	13
4	Kostendekkingsplan Inkomsten.....	15
4.1	Inleiding.....	15
4.2	Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing.....	15
4.3	Aantal heffingseenheden.....	15
4.4	Benodigde Rioolheffing	16
4.4.1	Inleiding.....	16
4.4.2	Inkomsten en uitgaven rioolheffing	16
4.5	Conclusie	17
5	Personele Middelen	18
5.1	Leiderdorp	18
6	Financiële Besluiten voor te leggen aan de raad.....	19
7	Bijlagen.....	20
7.1	Bijlage 1 Investeringsvolume 2024-2053 (30 jaar)	20
7.2	Bijlage 2 Verloop egalisatievoorziening Riolering	21
7.3	Bijlage 3 Overzicht Kostendekkingsplan 2024-2053 (30 jaar)	22

1 **INTEGRAAL WATERKETENPROGRAMMA (IWKP)**

Dit programma gaat over de (afval)waterketen in de Leidse regio. De gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude, Wassenaar en Voorschoten maken samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland dit Integraal Waterketenprogramma (IWKP) 2024-2028 als opvolger van het IWKP 2019-2023. Drinkwaterbedrijf Dunea en Oasen zijn waar mogelijk geïntegreerd in dit programma. Het afvalwater van Wassenaar wordt verwerkt door een andere zuivering dan die in de Leidse Regio.

Het waterketenprogramma behandelt, met de omgevingsvisies als vertrekpunt, de watertaken. Dit zijn de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemel- en grondwater en het beheer van het stedelijk water. Hier hoort ook de zorgplicht van het waterschap voor het verwerken van afvalwater bij. Daarmee is het Basis Zuiveringsplan onderdeel van dit IWKP. Ook de drinkwaterbereiding en –levering is meegenomen. Het programma is vooral operationeel/tactisch van aard. Wel is er een doorkijk naar de gezamenlijke strategische ontwikkelagenda zoals nieuwe drinkwaterbronnen, klimaatadaptatie en terugwinnen van grondstoffen.

Waarom Integraal?

Het waterketenprogramma is integraal:

- het beschouwt de hele waterketen van drinkwaterproductie, inzamelen en transport van afvalwater tot en met de Afvalwaterzuiveringsinstallaties (AWZI) waar het afvalwater verwerkt wordt en daarna teruggebracht in het oppervlaktewater;
- het legt op hoofdlijnen de relatie tussen het (terugdringen) van lokaal drinkwaterverbruik en het betaalbaar houden van de drinkwaterproductie. Immers door de toename van woningen en bedrijvigheid dreigt de vraag het aanbod te overstijgen waarbij ook de snelle klimaatverandering een negatief effect heeft op de aanwezigheid van schoon water om drinkwater te produceren.;
- de maatregelen voor volksgezondheid, droge voeten en leefomgeving en milieu worden in dit programma nader op elkaar afgestemd;
- in het programma worden ook de financiële kanten geborgd door een bestuurlijke vaststelling van de budgetten;
- vergunningen die betrekking hebben op de waterketen zijn hierdoor overbodig.

Aanleiding IWKP

De aanleiding voor dit IWKP is tweeledig. De Leidse Regio wil de samenwerking van de afgelopen jaren (uit het Bestuursakkoord Water (2011)) en het eerste IWKP voort zetten. De inzet blijft erop gericht om kosten van riolering en zuivering minder te laten stijgen, kwetsbaarheid van taakuitoefening binnen individuele organisaties te verminderen en om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren. Ook de gezamenlijke innovatie naar een toekomstig en duurzaam systeem speelt hierbij een rol. De tweede aanleiding vormt de vernieuwing van het vorige IWKP 2019-2023 en de komst van de Omgevingswet.

Door meer te kijken naar gezamenlijke doelen, kunnen investeringen beter op elkaar worden afgestemd en taken worden gecombineerd. Deze gezamenlijk programmavorming sluit daarmee aan bij de in de in juni 2016 afgesloten samenwerkingsovereenkomst in de regio Rijnland “Verbonden door water, werken aan later”.

Binnen de samenwerking hebben alle partijen hun eigen taken en verantwoordelijkheden, maar technisch is er sprake van één systeem, de waterketen. Daarbij hebben de gemeenten taken (voorheen zorgplichten) voor afval-, hemel- en grondwater en is het waterschap verantwoordelijk voor de waterhuishouding en het verwerken van afvalwater. Drinkwaterbedrijven zorgen voor een duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening.

Geldigheidsduur en status

De geldigheidsduur van het voorliggende IWKP is van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2028. Het IWKP treedt in werking voor een individuele partij na vaststelling door het bestuur (college), het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland en de directie van Dunea en Oasen. Bij wijziging van inzicht kan tussentijds eventueel nieuwe vaststelling plaatsvinden en ook de kostendekkingsplannen kunnen na onderling overleg te allen tijde separaat worden vastgesteld.

Kapstok IWKP: De Waterketen

Het IWKp is opgebouwd met de waterketen als kapstok. Zo wordt helder waar de raakvlakken tussen de verschillende partijen in de waterketen zitten. Juist op die raakvlakken zit de meerwaarde van het opstellen van een gezamenlijk programma. De waterketen is nader beschreven in hoofdstuk 2 van de beleidsmodule.

1.1 Opbouw module Financiën

Er is voor elke gemeente binnen de samenwerking een eigen separate financiële module die gebruikt wordt bij de bestuurlijke vaststelling.

Momentopname en dynamisch document

Deze module is samengesteld op basis van informatie en inzichten die tijdens het opstellen van dit IWKp voorhanden waren en vormt een momentopname voor de bestaande situatie.

In deze module worden de personele en financiële gevolgen behandeld die voortkomen uit de ambities, strategieën en maatregelen die zijn vastgelegd in de Beleidsmodule en de Maatregelmodule.

Het hoofdonderdeel van deze module betreft het kostendekkingsplan voor de aankomende periode 2024-2028. Hierin worden alle geplande inkomsten en uitgaven verwerkt tot een baten- en lastenpatroon, volgens de geldende wettelijke en gemeentelijke regels en afspraken.

2 BASIS VOOR DE KOSTENBEREKENINGEN

2.1 Berekeningsmethode

Bij de berekening aan de lastenkant wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen en exploitatielasten. Investerings zijn eenmalige uitgaven waarvan de kapitaallasten in de vorm van afschrijving en rente in de exploitatie opgenomen worden. De afschrijvingsperiode varieert per type investering, zie hiervoor ook de maatregelmodule hoofdstuk 5.

Exploitatielasten zijn jaarlijks terugkerende lasten (onderhoud, inspecties, reiniging, enzovoort) die rechtstreeks gedekt worden door de inkomsten van het betreffende jaar.

De kapitaallasten vormen samen met de exploitatielasten de totale lasten. Hier staan opbrengsten tegenover. Deze bestaan voornamelijk uit de rioolheffing, maar kunnen daarnaast bestaan uit subsidies en bijdragen uit de algemene middelen.

Als de opbrengsten uit de rioolheffing hoger zijn dan de lasten, heeft een gemeente de mogelijkheid hiervoor een reserve of voorziening in te stellen. Hiermee kunnen fluctuaties in de jaarlijkse lasten worden opgevangen. De rioolheffing krijgt hierdoor een gelijkmatig verloop. Over deze reserve wordt geen rente berekend. Geprobeerd moet worden deze reserve niet te groot te laten worden.

De wetgeving en de jurisprudentie geven de kaders voor de kostentoekening aan de rioolheffing. Via de rioolheffing kan de gemeente alle kosten die zij maakt voor de rioleringszorg doorberekenen aan de gebruikers van de riolering. Ook de kosten van maatregelen die worden genomen in verband met het verwerken van hemelwater en het reguleren van het grondwater vallen hieronder. De gemeente moet hierbij voldoen aan de regels die hiervoor zijn opgesteld in het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV).

2.2 Financiële grondslagen en uitgangspunten

2.2.1 Afschrijvingstermijnen

De financiële afschrijvingstermijnen voor de gemeente Leiderdorp op investeringen zijn als volgt:

Onderdeel	Omschrijving	Afschrijvingsperiode (jaar)
Riolering	Vrijerval riolering Relinen Drukriolering Persleiding Gemalen (bouwkundig) Randvoorziening (bouwkundig)	50 jaar
Technische installaties	Drainage Gemalen (elektrotechnisch en mechanisch) Randvoorziening (elektrotechnisch en mechanisch) Infiltratievoorziening	15 jaar

2.2.2 Wijze van financiering Vervangingsinvesteringen

Er zijn (op hoofdlijnen) drie manieren waarop de financiering van de vervangingsinvesteringen binnen de riolering plaats kan vinden.

1. afschrijven op investeringen
2. sparen voor investeringen
3. Ideaalcomplex, waarbij de baten en lasten aan elkaar gelijk zijn.

In de gemeente Leiderdorp wordt gedurende de planperiode 2024-2028 methodiek 1, afschrijven op investeringen, toegepast. Dit is gelijk aan de methodiek van de afgelopen planperiode.

2.2.3 Overige uitgangspunten

- De verwachte vervangingskosten zijn gebaseerd op de technische kenmerken van het betreffende object/stelselonderdeel en de kostenkengetallen uit de Kennisbank Riolering aangevuld met ervaringscijfers.
- De vervangingschema's (investeringsplanningen) zijn gebaseerd op de aanlegjaren en de gehanteerde technische standaardlevensduren en de actuele conditie zoals blijkt uit de inspectiegegevens (risico gestuurd).
- Omdat bij nieuwbouw de investeringen voor eerste aanleg van riolering en drainage worden gefinancierd vanuit de grondexploitatie, brengt de gemeente deze kosten niet ten laste van de riolering. Herinvesteringen (zoals vervanging, modificatie en levensduurverlengende maatregelen) komen wel ten laste van de rioleringszorg.
- Bij vervanging van riolering wordt rekening gehouden met de volgende kostenposten.
  - Grond ontgraven, afvoeren en aanvullen met zand.
  - Verwijderen asbesthoudende voegenkit oude rioolbuizen.
  - Bestaande buis opbreken en afvoeren en nieuwe buizen DWA en HWA (grondwaterregulerend) leveren en leggen, inclusief inlaat standbuis, bochten, aansluiting oversleufbreedte en dergelijke.
  - Bestaande inspectieput opbreken en afvoeren en nieuwe inspectieput plaatsen inclusief instortmof, metselwerk, afdekplaat, putrand en stroomprofiel.
  - Het vervangen van de huis- en kolkaansluitingen buiten de sleuf (tot de perceelsgrens).
  - Het aansluiten van de HWA leiding in de voortuin particulier.
  - Het, in geval van open verharding, opbreken en herstellen (dichtblokken) inclusief funderingslaag van de verharding over de sleufbreedte en daarna de gehele weg herstraten van gevel tot gevel. Bij gesloten verhardingen opbreken, afvoeren en herstellen (dichtblokken), waarna over de sleufbreedte fundering herstellen en kleeflagen met toplaag aanbrengen inclusief trottoirbanden opnieuw stellen.
  - Bemaling.

2.3 **Wettelijke uitgangspunten**

- De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn: de geraamde opbrengsten mogen de geraamde lasten niet overstijgen (Gemeentewet artikel 229b). Deze eis geldt per individueel boekjaar.
- De opbrengsten van de rioolheffing mogen niet voor andere doeleinden dan voor het nakomen van de gemeentelijke zorgplichten (afval-, hemel- en grondwater) worden aangewend. Hiertoe worden ook activiteiten gerekend die hier ten dele aan bijdragen; deze dient naar rato te worden toegerekend.
- Reserveren voor (de kapitaallasten van) toekomstige vervangingsinvesteringen - door dotaties aan de (spaar)voorziening - is toegestaan. De betreffende dotaties tellen mee als een last ter zake.
- Reserveren enkel voor uitbreiding van het voorzieningenniveau is niet toegestaan.

3 KOSTENDEKKINGSPLAN: KOSTEN

3.1 Kosten klimaatadaptieve maatregelen

3.1.1 Welke klimaatadaptieve maatregelen worden doorberekend aan de rioolheffing

Het wettelijk kader is dat de kosten die in de gemeentebegroting staan en worden verricht ter nakoming van een van de drie zorgplichten tegen integrale kostprijs (directe + indirecte kosten) in het kostenverhaal van de rioolheffing kunnen worden meegenomen.

Klimaatadaptieve maatregelen hebben ook een relatie met de zorgplichten; met name de zorgplicht voor hemelwater en grondwater. Het is dus belangrijk dat wanneer kosten worden toegerekend aan de rioolheffing, de gemeente in staat is te onderbouwen wat de relatie met de drie zorgplichten is.

Om meer duiding te geven over welke klimaatadaptieve maatregelen het gaat is hieronder een niet limitatieve lijst van maatregelen opgenomen waarvan de kosten aan de rioolheffing kunnen worden doorberekend.

Maatregel	Volledig/gedeeltelijk
Aanleg en onderhoud afkoppelvoorzieningen	Volledig
Aanleg en onderhoud infiltratie- / drainageriolen	Volledig
Aanleg en onderhoud grondwatermeetnet	Volledig
Onderzoek / analyse van grondwaterstanden, neerslaghoeveelheden	Volledig
Onderzoek in het kader van klimaatverandering, klimaatbestendigheid dat zich alleen richt op de gevolgen voor het nakomen van de zorgplichten	Volledig
Onderzoek in het kader van klimaatverandering, klimaatbestendigheid dat zich alleen richt op de gevolgen voor de gehele openbare omgeving	Gedeeltelijk
Aanpassen straatprofiel waarbij de bergingscapaciteit wordt vergoot en zo overlast wordt voorkomen	Volledig
Aanleg van Wadi en retentievoorzieningen om regenwater te bergen en vertraagd af te voeren	Volledig
Aanleg van waterdoorlatende verharding om de hemelwaterzorgplicht na te komen	Volledig
Extra onderhoud van waterdoorlatende verharding t.o.v. standaard verharding	Volledig
Kosten van aanleg van extra groen en bomen (zie toelichting hieronder)	Volledig

Inmiddels is er een nieuwe modelverordening van de VNG; de riool- en waterzorgheffing. Deze nieuwe modelverordening is opgesteld omdat de gemeentelijke watertaken veel meer omvatten dan alleen de afvoer van afvalwater. Deze nieuwe modelverordening maakt daarmee extra duidelijk dat we de kosten van klimaatadaptatie inclusief beheersing van droogte en het tegengaan van hittestress mogen verwerken in de heffing.

Op de website van de VNG staat de zorgplicht voor de watertaken beschreven: [Riool- en waterzorgheffing | VNG](#)

Over hemelwater en droogte is daar het volgende over opgenomen:

Hemelwater

Hevige buien die voorheen eens per honderd jaar voorkwamen, komen nu gemiddeld iedere twee tot vijf jaar voor. De gemeente moet maatregelen nemen om de schade van dit soort weer zo veel mogelijk te beperken. Niet alles valt te voorkomen, maar de gemeente heeft hier een belangrijke zorgplicht. Voorbeelden hiervan zijn huizen die niet onder water lopen, wegen die begaanbaar blijven en riolen die niet overstromen. Zonder de kostbare maatregelen die gemeenten nemen, zou hier veel vaker sprake van zijn. Voorbeelden van deze maatregelen zijn het schoonhouden van sloten voor betere afvoer, het aanleggen van vijvers, wadi's en hogere drempels en stoepranden om het water op straat te bergen in plaats van dat het gebouwen instroomt. Iedereen heeft er daarom profijt bij als hevige neerslag niet tot overlast leidt maar goed verwerkt wordt.

Droogte

Naast dat te veel water voor problemen zorgt, komt ook droogte steeds vaker voor. Ook hier heeft de gemeente een zorgplicht. Hemelwater dat valt op een verhard oppervlakte stroomt snel weg, dit effect wordt versterkt als het minder vaak maar wel harder regent. Het maakt hierbij niet uit of dit oppervlak is verhard door uitdroging of door mensen. Een gevolg hiervan is dat het grondwaterpeil niet genoeg aangevuld wordt, waardoor bossen uitdrogen en bomen in bebouwd gebied in augustus al bruin worden. Maatregelen die gemeenten hiertegen kunnen nemen zijn kostbaar, vooral in onderhoud. Om droogte zoveel mogelijk te ondervangen moeten er minder en vooral waterdoorlatende verhardingen met waterbergingen komen. Deze zorgen er voor dat het water tijdens hevige neerslag veilig kan worden weggesluisd en opgeslagen en in perioden van droogte kan worden afgegeven. Dit beleid heeft daarmee positieve effecten op de hele omgeving waardoor iedereen er van kan profiteren.

In de toelichting op de brede riool- en waterzorgheffing wordt de last ter zake toegelicht. Er is sprake van een last ter zake als een activiteit meer dan zijdelings verband houdt met het nakomen van de zorgplichten (afval-, hemel- en grondwater). De juridische vertaling van 'meer dan zijdelings' is in kwantitatieve zin 10% of meer. Als een activiteit meer dan zijdelings aan het nakomen van de zorgplichten bijdraagt, kan de volledige kostenpost die daarvoor in de begroting is opgenomen worden meegenomen in de rioolheffing.

Klimaatadaptatie heeft veel te maken met afvoer en tegenwoordig ook het vasthouden van water in combinatie met het beheer van het grondwaterpeil. Naast de hierboven in de tekstblokken genoemde voorbeelden kunnen ook de kosten van aanleg van extra groen en bomen (dus niet vervanging van bestaand groen) om water te infiltreren of vast te houden en zo een bijdrage te leveren aan klimaatadaptatie aan de rioolheffing worden toegerekend.

3.1.2 Wat zijn de kosten van klimaatadaptatieve maatregelen?

De aanleg- en vervangingskosten van riolering stijgen in de planperiode 2024-2028 met € 518 per meter ten opzichte van de vorige planperiode. Dit komt deels door prijsindexatie, maar voor een belangrijk deel door klimaatadaptatieve maatregelen zoals drainage/infiltratie voor het reguleren van grondwater en het afkoppelen van woningen van het rioolstelsel. In paragraaf 3.2.3 is dit nader toegelicht.

3.2 (Vervangings)Investerings

3.2.1 Vervangingswaarde

In onderstaande tabel is een indicatie van de vervangingswaarde van de gemeentelijke rioolobjecten in de gemeente Leiden weergegeven. Ter informatie is ook de vervangingswaarde van de overige gemeenten weergegeven.

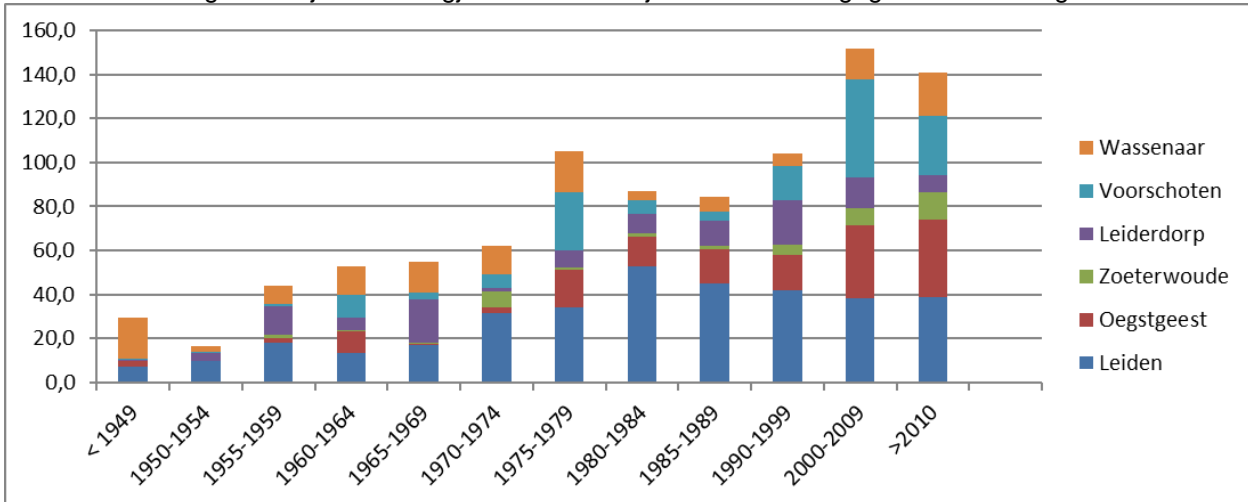
	Leiden	Leiderdorp	Oegstgeest	Zoeterwoude	Wassenaar	Voorschoten
Vervangingswaarde* [x 1000]	€ 627.700	€ 190.246	127.500	€ 57.400	€ 152.500	€ 239.395
Lengte (km)	432	127	85	41	120	127

De vervangingswaarde is bepaald op basis van het lange termijn investeringsprogramma van de gemeenten. De vervangingswaarde van de vrijerval riolering in de Leidse regio is in de orde van grootte € 1.395 miljoen.

3.2.2 Doorkijk Vervangingsinvesteringen

In onderstaande grafiek zijn de aanlegjaren van het vrijvervalriool weergegeven in km lengte.

Wanneer in plaats van de aanlegjaren, de vervangingsjaren op basis van de levensduur worden berekend, blijkt uit bovenstaande grafiek dat er een flinke piek aankomt voor de te vervangen riolering in de periode 2030-2050. In die periode zijn veel nieuwe wijken met bijbehorende riolering aangelegd. Maar ook in andere delen van de gemeente en bijvoorbeeld de binnensteden hebben toen vervangingen plaatsgevonden. Dit werd indertijd gefinancierd met incidentele middelen van het rijk (Interim Saldo Regeling).

In theorie komen de riolen die ouder zijn dan hun beoogde levensduur voor vervanging in aanmerking. In de praktijk wordt de vervanging vooral bepaald aan de hand van de actuele conditie van een rioolstreng op basis van de inspectieresultaten.

De landelijke ervaring is dat riolering 50-60 jaar kan functioneren. Deze levensduur is echter sterk afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden. Het beantwoorden van de vraag wanneer een rioolstreng moet worden vervangen, is afhankelijk van meerdere factoren; aanlegjaar, lokale omstandigheden, actuele conditie van de betreffende rioolstreng, herinrichting openbare ruimte, bereikbaarheid, voorkomen van pieken etc.

De vervangingspiek, zoals hierboven weergegeven, dient te worden afgevlakt om problemen met bereikbaarheid in Leiden te voorkomen. Het eenvoudigste is een model dat uitgaat van vervanging van riolering na een vast aantal jaren, na aanleg van het riool. Indien bovenstaande factoren in ogenschouw genomen worden, ontstaat vervolgens een bepaalde spreiding in de vervangingsdatum.

Op basis van analyse van uitgevoerde inspecties kan de combinatie van gebreken en omstandigheden een reden zijn om op den duur de gemiddelde levensduur c.q. de spreiding aan te passen.

Zoals in de beleidsmodule is opgenomen, is bij vervanging van stelsels het uitgangspunt dat de ontvlechting van afvalwaterlozingen en hemelwaterlozingen (afkoppelen) wordt gerealiseerd. De hoofdreden hiervoor is om nu al bij vervangingen als "no regretmaatregel" het regenwater door een aparte buis af te laten voeren en zo een bijdrage te leveren aan verbeteren van de klimaatbestendigheid. Dit werkt echter kosten verhogend. Het vervangen van één buis door twee buizen is ca 1,5 keer zo duur.

Bij het bepalen van de vervangingskosten zijn in gemeente Leiderdorp de volgende percentages als uitgangspunt aangehouden. De percentages geven weer waar een gemengde buis door wordt vervangen.

Gemengd voor gemengd	10%
Afkoppelen	80%
Relinen	10%

3.2.3 Investerings planperiode

In onderstaande tabellen zijn de vervangingsinvesteringen weergegeven voor de planperiode 2024-2028. In bijlage 1 is een totaaloverzicht van deze investeringen opgenomen voor de komende 30 jaar.

Het investeringsvolume gaat in de planperiode omhoog naar gemiddeld € 4,70 miljoen per jaar. Dat is een verhoging van € 2,72 miljoen ten opzichte van de bestaande planning. In de begroting 2024 is al rekening gehouden met dit hogere volume aan investeringen.

Investeringsvolume in mln	2024	2025	2026	2027	2028	totaal periode	gemiddeld per jaar
Bestaande planning	3,82	3,78	2,30	0,0 ^(*)	0,0 ^(*)	9,89	1,98
Geactualiseerde planning	5,74	8,42	4,13	2,79	2,41	23,48	4,70
Geactualiseerd verschil	1,92	4,64	1,83	2,79	2,41	13,59	2,72

^(*) in het oude IWKP 2019-2023 was in 2027 en 2028 een meerjarig investeringsvolume van gemiddeld € 3,09 miljoen voorzien. Dit was echter in het meerjarige beeld van de begroting nog niet eerder opgenomen. Anders was de verhoging gemiddeld 1,61 miljoen per jaar geweest.

3.2.3.1 *Investeringsvolume vervanging Vrijval riolering gemeente Leiderdorp*

Het investeringsvolume voor vrijval riolering gaat in de planperiode omhoog naar gemiddeld € 4,6 miljoen per jaar. Dat is een verhoging van € 2,62 miljoen ten opzichte van de bestaande planning. In de begroting 2024 is al rekening gehouden met dit hogere volume aan investeringen.

Investeringsvolume in € mln	2024	2025	2026	2027	2028	totaal periode	gemiddeld per jaar
Bestaande planning	3,82	3,78	2,30	0,00 ^(*)	0,00 ^(*)	9,89	1,98
Geactualiseerde planning	5,64	8,32	4,03	2,69	2,31	22,99	4,60
Geactualiseerd verschil	1,82	4,54	1,73	2,69	2,31	13,10	2,62

^(*) in het oude IWKP 2019-2023 was in 2027 en 2028 een meerjarig investeringsvolume van gemiddeld € 2,67 miljoen voorzien. Dit was echter in het meerjarige beeld van de begroting nog niet opgenomen. Anders was de verhoging gemiddeld 1,55 miljoen per jaar geweest.

Gemiddeld wordt er 2,9 km riolering per jaar vervangen. Een belangrijke reden hiervoor is om de vervangingspiek die de komende jaren op ons afkomt af te kunnen vlakken. Dit zorgt ook voor een realistisch en beter uitvoerbaar investeringsvolume per jaar. Daarnaast heeft de vervanging van Oranjewijk en Doeskwartier vertraging opgelopen, waardoor er in de planperiode 2024-2028 een inhaalslag plaatsvindt. Verder stijgt het investeringsvolume doordat de vervanging van riolering per meter duurder is door extra kosten voor:

Grondwater-regulerend (Drainage/Infiltratie)	€ 65/m
Verwijderen asbest voegenkit	€ 71/m
Afkoppelen voorkant woningen	€ 92/m
Klimaatadaptatie (water berging in openbare ruimte)	€ 168/m
Inflatie materiaalkosten, Aanleg	€ 122/m
Totaal	€ 518/m

De kosten van aanleg riolering stijgen hierdoor van € 980 naar € 1.498 per meter.

De dekking van de kapitaallasten voor deze verhoging t.o.v. de meerjarenbegroting is reeds geformaliseerd bij de kadernota 2024 en opgenomen in de programmabegroting 2024-2027. Door vaststelling van deze programmabegroting is het krediet voor 2024 beschikbaar gesteld. De benodigde kredieten 2025, 2026, en 2027 zijn opgenomen in het meerjarig investeringsplan 2024-2027.

In totaliteit heeft de gemeente Leiderdorp voor de komende vijf jaren een investeringsbedrag van € 22,99 miljoen begroot voor het vervangen van vrijvervalrioleringen. Dat is € 13,10 miljoen meer dan in de vorige planperiode, een stijging van ruim 1,75 keer.

3.2.3.2 *Investeringen Gemalen, Druk- en persleidingen en randvoorzieningen*

Voor investeringen in gemalen is het jaarlijkse investeringsvolume geactualiseerd. Er is uitgegaan van een jaarlijks benodigd volume van 0,10 miljoen. Dit is gebaseerd op de staat van het onderhoud gelet op de gebruiksduur, toestand en storingsgevoeligheid van de objecten. Dit volume is nagenoeg gelijk aan dat van de vorige planperiode, alleen was dit vanaf 2024 nog niet in het meerjarenbeeld van de investeringen opgenomen. Vandaar dat in onderstaande tabel op de regel 'Bestaande planning' geen investeringsvolume is opgenomen. In de programmabegroting 2024 is ondertussen weer rekening gehouden met dit volume aan investeringen.

Investeringsvolume in € mln	2024	2025	2026	2027	2028	totaal periode	gemiddeld per jaar
Bestaande planning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Geactualiseerde planning	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,49	0,10
Geactualiseerd verschil	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,49	0,10

In totaliteit is voor de komende vijf jaren een investeringsbedrag van € 0,49 miljoen begroot voor het vervangen van gemalen en pompen. Dit is € 0,49 miljoen meer dan in de begroting was verwerkt, maar nagenoeg gelijk aan het investeringsvolume uit de vorige planperiode 2019-2023.

3.2.4 Kapitaallasten planperiode

Het investeringsvolume stijgt in de nieuwe planperiode met 3,59 miljoen zoals in paragraaf 3.2.3 is toegelicht. Als gevolg hiervan stijgen de kapitaallasten in de planperiode van € 556.000 naar € 1.064.000. Dat is een toename met € 317.000 in 2028. Ook na de planperiode blijven de kapitaallasten stijgen, doordat het investeringsvolume door de hogere aanleg- en vervangingskosten hoog blijft. Dit effect is in bijlage 1 verder in beeld gebracht.

In onderstaande twee tabellen staat het verschil tussen de vorige planperiode en de nieuwe planperiode. De eerste tabel geeft het totale verschil weer. De tweede tabel geeft een uitsplitsing van de kapitaallasten in de nieuwe planperiode tussen rioolvervanging en gemalen.

Vershil kapitaallasten oud en nieuwe planperiode

Kapitaallasten	2024	2025	2026	2027	2028
Beschikbaar	556	652	747	747	747
Benodigd	599	717	845	962	1.064
Geactualiseerd verschil	43	65	98	215	317

Bedragen x € 1.000

Benodigde kapitaallasten nieuwe planperiode

Kapitaallasten	2024	2025	2026	2027	2028
Rioolvervanging	568	683	805	917	1.014
Rioolgemalen	31	34	40	45	50
Totaal	599	717	845	962	1.064

Bedragen x € 1.000

3.3 Kosten Exploitatie (Dagelijks Onderhoud)

In onderstaande tabel zijn de lasten voor dagelijks onderhoud in Leiderdorp opgenomen. In deze tabel zijn geen kapitaallasten of dotaties in voorzieningen meegenomen.

Exploitatie excl. kap.last en voorz.	2024	2025	2026	2027	2028
Beschikbaar	1.566	1.563	1.560	1.557	1.557
Benodigd	1.847	1.787	1.784	1.799	1.799
Geactualiseerd verschil	282	225	225	242	242

Bedragen x € 1.000

In het IWkp hebben de partners samen afgesproken een aantal verbetermaatregelen door te voeren of nadere onderzoeken en/of analyses uit te voeren. Deze zijn gericht op het verbeteren van de hydraulische kwaliteit van het stelsel als geheel, (gezamenlijk) databeheer en het werken met en implementeren van risico gestuurd beheer. De kosten van deze maatregelen zijn meegenomen als onderdeel van de exploitatie.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de exploitatiekosten stijgen van € 1.566.000 in 2024 naar € 1.799.000 in 2028. Dat is een stijging van circa € 242.000 ten opzichte van de huidige begroting in 2028. Dit komt deels door de loon/prijsindexatie die voor 2024 en verder is verwerkt en de jaarlijkse herziene kostentoekening van overhead aan de riooltaak (samen circa € 135.000). Verder is er € 52.000 extra opgenomen vanwege de inhuur van een rioolbeheerder. Deze kosten waren nog niet eerder in het IWkp opgenomen. Ook is er jaarlijkse een bijdrage uit de egalisatievoorziening Riolering begroot van ongeveer € 132.000 tot € 225.000. In bijlage 2 is het verloop van deze voorziening in detail opgenomen.

In het IWkp is tenslotte ook rekening gehouden met de cyclische update van basisrioolplan (BRP) elke 10 jaar en het integraal waterketenplan (IWkp) elke 5 jaar. Omdat de update van het BRP is gepland in 2024 is het verschil in 2024 met € 282.000 eenmalig hoger dan in de overige jaren. In 2027 en 2028 is de update van het IWkp gepland wat zorgt voor licht hogere kosten dan in 2025 en 2026.

3.4 Exploitatieoverzicht totaal in relatie tot IWKP 2018-2023

Samenvattend geeft de financiering van het product riolering in dit IKWp 2024-2028 het volgende beeld ten opzichte van het IWkp 2019-2023. Daarbij zijn de verschillen ten opzichte van de meerjarenbegroting 2023 als uitgangspunt gehanteerd.

Mutaties t.o.v. vorige planperiode 2018-2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mutatie kapitaallasten vervangingen riolering	48.301	65.426	92.853	152.876	232.902
Mutatie kapitaallasten vervanging gemalen	-4.741	-537	4.718	9.972	15.227
Hogere onderhoud- en beheerkosten	281.849	224.665	224.801	241.892	241.892
Bijstelling dotatie voorzieningen	-198.597	-162.497	-132.551	-224.478	-224.478
Eindstand (*)	126.811	127.057	189.820	180.261	265.542

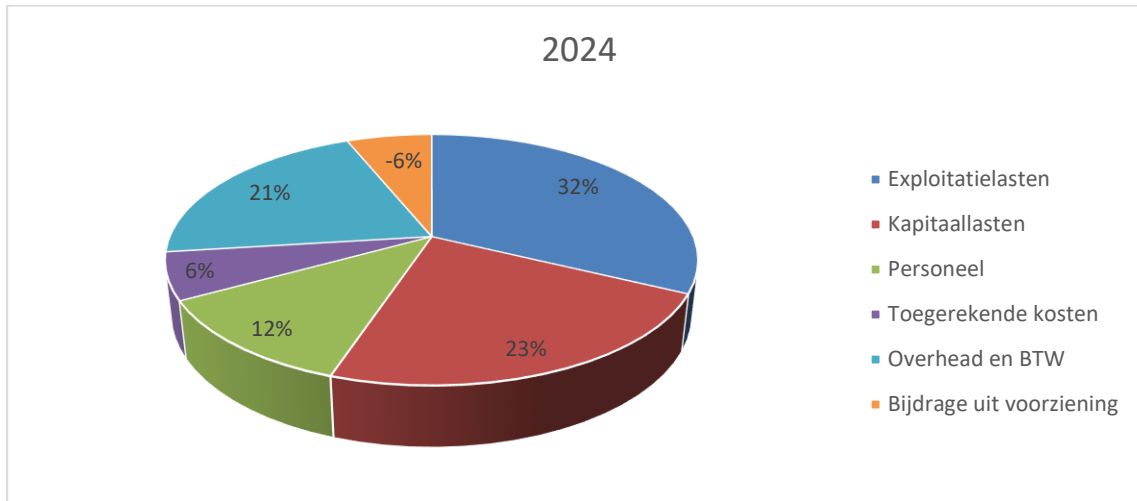
(*) in de kadernota 2024 en daarmee de programmabegroting 2024 zijn de effecten van het IWkp 2024-2028 al verwerkt. Er heeft alleen nog een geringe verschuiving in de planning van een aantal investeringen plaatsgevonden. Deze worden verwerkt bij het opstellen van de kadernota 2025.

3.4.1 Verdeling van de totale kosten in 2024

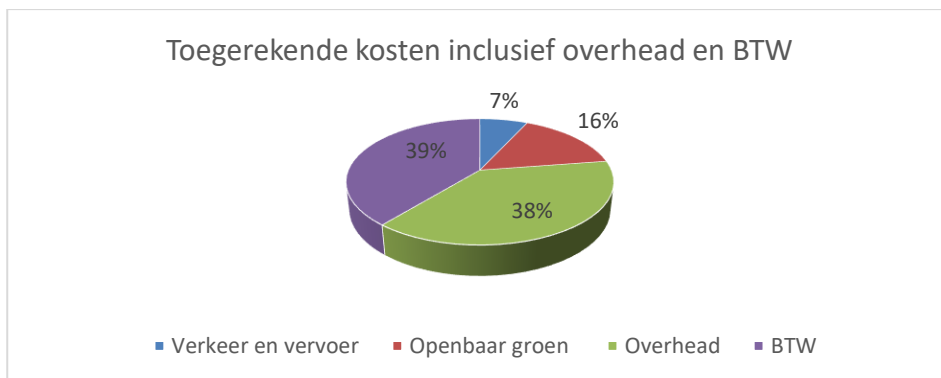
In onderstaande diagram zijn de totale kosten uitgesplitst naar soort voor het jaar 2024. De grootste component bedraagt 32% van de totale kosten. Dit zijn de exploitatielasten voor het dagelijks beheer van riolen en gemalen. Daar vallen de kosten voor onderzoek en inspecties, (dagelijks) onderhoud en reparaties en energiekosten onder. Twee andere onderdelen zijn de kosten voor het personeel (12%) dat zich dagelijks bezig

houdt met de riooltaak en de kapitaallasten (23%) van alle investeringen en vervangingen van riolen en gemalen.

Vanuit andere taakvelden worden ook kosten aan de riooltaak toegerekend (6%) en gaat over onder andere straatreiniging en schouwkosten van watergangen en aanliggende oevers. Tot slot mogen we een deel van de totale overhead van de gemeente en de BTW toerekenen aan de riooltaak (21%) en wordt een deel van de kosten met de egalisatievoorziening voor riolering verrekend (6%).

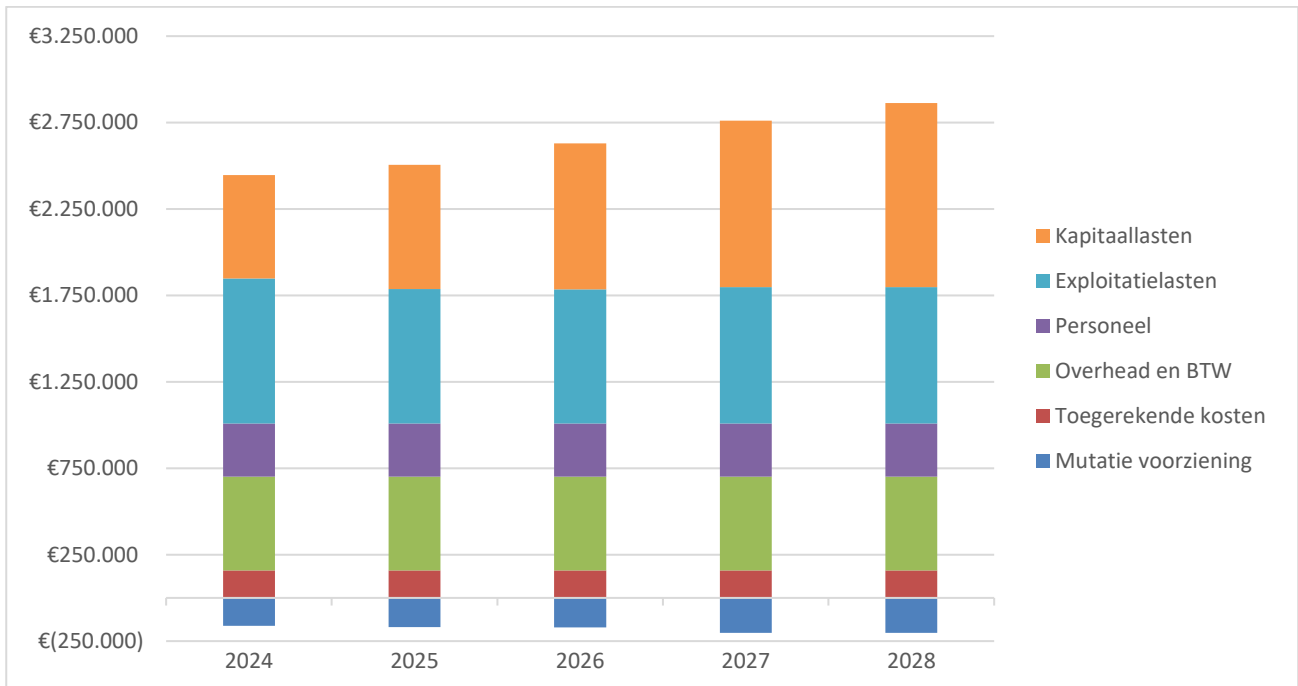
De toegerekende kosten vanuit andere taakvelden is samen met de toegerekende overhead en BTW 27% van de totale kosten van de rioleringstaak. In de diagram hieronder staan deze kosten verdeeld. De genoemde percentages gaan alleen over de (in totaal 27% van de) toegerekende kosten inclusief overhead en BTW.

3.4.2 Omvang van de totale kosten in de planperiode 2024-2028

Als we kijken naar de ontwikkeling van de kosten in de planperiode 2024-2028 stijgen de kosten van € 2,45 miljoen in 2024 naar € 2,86 miljoen in 2028. Dit komt hoofdzakelijk door de gestegen kosten voor vervangingen van rioleringen. Zoals in paragraaf 3.2.3.1 staat is de prijs van de aanleg van riolering met € 518 per meter gestegen naar € 1.498 per meter. Hierdoor stijgen de kapitaallasten de komende periode ook fors. De exploitatiekosten in 2024 zijn hoger dan in de volgende jaren vanwege de update van het basisrioolplan (BRP) zoals is toegelicht in paragraaf 3.3.

In onderstaande grafiek is de opbouw van de exploitatiekosten in beeld gebracht. De bijdrage uit de egalisatievoorziening riolering is op de totale kosten in mindering gebracht en staat daardoor negatief onderaan de grafiek.

In bijlage 3 is een detailoverzicht opgenomen van alle kosten.

4 KOSTENDEKKINGSPLAN INKOMSTEN

4.1 Inleiding

Naar aanleiding van de investeringen en lasten (zie hoofdstuk 3 en 4) wordt in dit hoofdstuk de rioolheffing bepaald. De rioolheffing dekt de investeringen en lasten (na aftrek van eventuele subsidies en andere opbrengsten).

In dit kostendekkingsoverzicht wordt een onderbouwd voorstel gedaan voor de hoogte van de rioolheffing in de komende jaren. Vaak wordt de omvang van de rioolheffing gezien als het resultaat van de berekening, waarbij uitgegaan wordt van een sluitende begroting (lasten = opbrengsten). Vaak leidt dit tot een grillig verloop van de rioolheffing of sterke stijgingen in bepaalde jaren. Veelal wordt daarom een aangepast verloop gehanteerd.

4.2 Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing

In 2021 heeft de VNG de nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing geïntroduceerd ter vervanging van de oude Modelverordening Rioolheffing. Van de maatregelen in de publieke ruimte heeft iedereen profijt, daarom worden in de nieuwe situatie zoveel mogelijk percelen in de heffing betrokken. Deze verbreding komt ook terug in de citeertitel van de modelverordening: 'Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing'.

De veranderingen zijn in het kort de onderstaande punten:

1. Het belastbaar feit en de belastingplicht: de eis voor een directe of indirecte aansluiting vervalt waardoor bijna alle percelen in de gemeente in de heffing worden betrokken. De reden hiervan is dat iedere belastingplichtige profijt heeft van de gemeentelijke waterhuishouding en daarom in het kostenverhaal wordt meegenomen.
2. Het perceel: hierbij wordt sinds het vorige model uitgegaan van het WOZ-object of de roerende zaak, hiermee sluit de verordening aan op de uniforme objectafbakening die ook aangehouden wordt in andere modelbelastingverordeningen.
3. Er komen drie varianten van de verordening, onderverdeeld naar de maatstaf van heffing:
  - a. Naar een vast bedrag
  - b. Naar de waarde in het economische verkeer van het WOZ-object of roerende zaak
  - c. Naar waterafvoer/-verbruik

Dit om invulling te geven aan de verschillende keuzes die gemeenten kunnen maken en aan te sluiten bij de huidige praktijk.

In 2023 is de introductie van de nieuwe modelverordening voor Leiden voorbereid. De effecten kunnen dan gepresenteerd worden als onderdeel van de kaderbrief 2025.

4.3 Aantal heffingseenheden

Door de belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) is een opgave gedaan van het aantal heffingseenheden. Het aantal percelen van waaruit huishoudelijk afvalwater of bedrijfsafvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd is in onderstaande tabel weergegeven. Daarnaast zijn de percelen van waaruit ander water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd wordt weergegeven.

Voor de toename van het aantal heffingseenheden is uitgegaan van het aantal toevoegingen op basis van het actuele woningbouwprogramma. Dit programma voorziet in de uitbreiding van het aantal woningen met ruim 1.800 woningen in de komende 15 jaar. In de berekening is daarom rekening gehouden met de toename van ongeveer 657 woningen in de planperiode 2024-2028 oftewel circa 1,0% per jaar groei. Voor het aantal bedrijfsruimten is 1,5% groei aangehouden met een verwachte, beperkte groei van 23 eenheden. In onderstaand overzicht is het aantal heffingseenheden per jaar weergegeven.

Jaar	Huishoudens				Bedrijfsruimten	
	1 persoon	2 personen	≥3 personen	totaal	t/m 250 m3	> 250 m3
2024	4.517	4.375	3.819	12.711	505	67
2025	4.562	4.419	3.857	12.838	513	68
2026	4.608	4.463	3.896	12.966	520	69
2027	4.654	4.508	3.935	13.096	528	70
2028	4.705	4.558	3.978	13.242	528	70

4.4 Benodigde Rioolheffing

4.4.1 Inleiding

De gemeente streeft naar een kostendekkendheid van < 100%. Dit betekent dat het opbrengsten uit de rioolheffing niet hoger zijn als de totale begrote kosten voor riolering in een jaar. In de praktijk probeert de gemeente het percentage tussen de 90% en de 95% te houden. Dit geeft ruimte voor een kleine foutenmarge in de berekeningen, omdat het tarief wettelijk gezien niet meer dan 100% mag zijn. Bij een mogelijk bezwaar, zeker gelet op de toename van bezwaren door no cure-no pay bureaus, is er dan ruimte binnen de kostendekkendheid om een vernietiging van de aanslag of aanslagen te voorkomen. Dit betekent wel dat er in de begroting altijd een klein deel ten laste van de algemene middelen of de egalisatiereserve riolering komt. Hoe de werkelijke kostendekkendheid uitpakt hangt af van de gerealiseerde kosten en opbrengsten in elk jaar. Dit percentage kan én mag in de realisatie wel hoger dan 100% zijn.

4.4.2 Inkomsten en uitgaven rioolheffing

In de gemeente is een afspraak dat het riooltarief elk jaar met 3,0% extra stijgt. Dit is het uitgangspunt voor de komende planperiode 2024-2028. Door de hoge inflatie is dit voor 2024 niet haalbaar en is het heffingstarief met 3,7% extra verhoogd.

Uitgaande van verwachte kosten en heffingsopbrengsten staat in onderstaand tabel wat het effect is van de vernieuwde planning in de planperiode 2024-2028.

Jaar	Totaal opbrengsten	Totaal kosten	Saldo	Kostendekking %	Tariefontwikkeling
2024	2.140.742	2.285.821	-145.079	93,7%	6,7%
2025	2.208.996	2.335.054	-126.058	94,6%	3,0%
2026	2.312.256	2.458.165	-145.909	94,1%	3,0%
2027	2.376.673	2.557.524	-180.851	92,9%	3,0%
2028	2.458.013	2.659.586	-201.572	92,4%	3,0%

Uit de tabel blijkt dat er in 2024 een eenmalig stijging van 6,7% nodig is om de kostendekkendheid (afgerond) op 93,7% te krijgen. Dat is iets lager dan in 2023 waar de kostendekkendheid 94,9% was. De kostendekkendheid schommelt vanaf 2025 tussen de 92% en 94%. Dit is een acceptabel percentage

kostendekkendheid om de 3,0% stijging per jaar als uitgangspunt te blijven hanteren. Hierbij is al rekening gehouden met de groei van het aantal woningen gedurende de planperiode.

Het effect op het verwachte heffingstarief staat in paragraaf 4.5.

Hoewel het percentage kostendekkendheid daalt is er voldoende dekking in de egalisatievoorziening beschikbaar om dit verschil te dekken. Vanwege de groei van het aantal woningen in de jaren ná 2028 herstelt dit percentage zich weer, ondanks de hogere kapitaallasten door gestegen kosten voor aanleg- en vervanging van het riool.

In bijlage 3 is een detailoverzicht opgenomen van alle kosten en inkomsten. Hieruit blijkt ook de verdere ontwikkeling van het percentage kostendekkendheid.

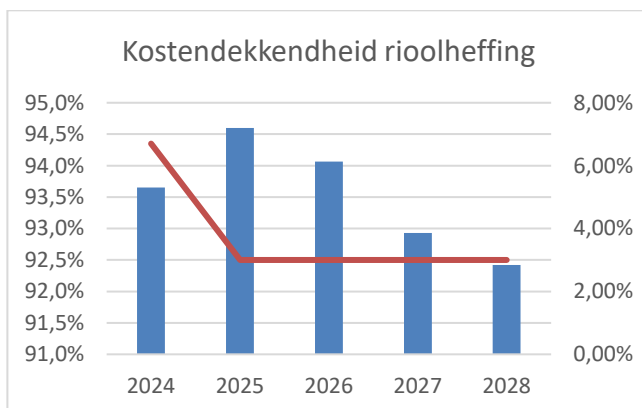
4.5 Conclusie

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de tarieven van de rioolheffing op basis van de huidige inzichten. In 2024 stijgt het tarief naar verwachting met 6,7% naar de bedragen zoals in de tabel opgenomen op de eerste regel. Daarna stijgt het tarief met 3% per jaar.

In de grafiek hieronder staat de kostendekking in de planperiode 2024-2028 opgenomen. De kostendekkendheid neemt gedurende de planperiode af naar ruim 92%, maar hoeft er geen hogere stijging van het heffingstarief te zijn dan de gebruikelijke 3%. Dit is gebaseerd op prijspeil 2024 van de kosten en investeringen.

Jaar	Huishoudens			Bedrijfsruimten	
	1 persoon	2 personen	≥3 personen	t/m 250 m3	> 250 m3
2024	109,44	155,04	200,76	121,12	1,63/m3
2025	112,72	159,69	206,78	124,75	1,68/m3
2026	116,10	164,48	212,99	128,50	1,73/m3
2027	119,59	169,42	219,38	132,35	1,78/m3
2028	123,18	174,50	225,96	136,32	1,83/m3

Bedragen x € 1

5 PERSONELE MIDDELEN

Met behulp van de Kennisbank Riolering van RioNed is per gemeente een indicatieve formatieberekening gemaakt. Dit geeft een indicatie van de benodigde personele bezetting. Op basis van de formatiescan van RioNed is de berekende benodigde formatie voor de gemeente Leiderdorp in onderstaande tabel 5.1 weergegeven.

5.1 Leiderdorp

Soort werkzaamheid	Toelichting	fte
Strategisch en tactisch beheer	Beleid- en beheertaken	0,87
Operationeel	Onderzoek, beoordelen en opstellen maatregelen)	0,60
	Operationeel (uitvoering maatregelen)	4,64
Totaal		6,11

Bij de berekening van de formatieplaatsen is er rekening mee gehouden dat de gemeente Leiderdorp in hoge mate projecten uitbesteed en regie voert over de planvorming, onderhoud en maatregelen.

De berekende formatie loopt uit de pas met de huidige formatie van circa 3,5 fte intern. Met extra inzet van inhuur wordt het domein riolering verder vormgegeven als dit voor de uitvoering van maatregelen noodzakelijk is.

6 FINANCIËLE BESLUITEN VOOR TE LEGGEN AAN DE RAAD

1. het Integraal Waterketenprogramma (IWKp) 2024-2028, bestaande uit de Beleidsmodule, de Maatregelmodule en de module Financiën Gemeente Leiderdorp, voor de Leidse regio vast te stellen;
2. Kennis nemen van het feit dat de financiële effecten uit het IWKp 2024-2028 grotendeels al zijn verwerkt bij de vaststelling van de kadernota 2024 en de programmabegroting 2024;
3. De wijzigingen die in de financiële module van het IWKp vanaf boekjaar 2026 zijn doorgevoerd in de planning van investeringsprojecten verwerken in de kadernota 2025, zoals weergegeven in bijlage 1.

7 BIJLAGEN

7.1 Bijlage 1 Investeringsvolume 2024-2053 (30 jaar)

Jaar	Rioolvervanging	Relinen	Rioolgemalen constructief	Rioolgemalen mechanisch	Totaal
2024	5.447.258	195.000	38.000	60.000	5.740.258
2025	8.123.082	195.000	38.000	60.000	8.416.082
2026	3.832.428	195.000	38.000	60.000	4.125.428
2027	2.492.949	195.000	38.000	60.000	2.785.949
2028	2.313.614	0	38.000	60.000	2.411.614
2029	2.851.037	0	38.000	60.000	2.949.037
2030	4.294.644	0	38.000	60.000	4.392.644
2031	3.757.221	0	38.000	60.000	3.855.221
2032	2.892.204	0	38.000	60.000	2.990.204
2033	7.147.676	0	38.000	60.000	7.245.676
2034	7.147.676	0	38.000	60.000	7.245.676
2035	5.699.079	0	38.000	60.000	5.797.079
2036	6.335.803	0	38.000	60.000	6.433.803
2037	6.335.803	0	38.000	60.000	6.433.803
2038	6.335.803	0	38.000	60.000	6.433.803
2039	2.402.685	0	38.000	60.000	2.500.685
2040	2.947.843	0	38.000	60.000	3.045.843
2041	2.947.843	0	38.000	60.000	3.045.843
2042	2.947.843	0	38.000	60.000	3.045.843
2043	2.947.843	0	38.000	60.000	3.045.843
2044	2.947.843	0	38.000	60.000	3.045.843
2045	2.947.843	0	38.000	60.000	3.045.843
2046	0	0	38.000	60.000	98.000
2047	2.926.635	0	38.000	60.000	3.024.635
2048	2.926.635	0	38.000	60.000	3.024.635
2049	2.926.635	0	38.000	60.000	3.024.635
2050	2.926.635	0	38.000	60.000	3.024.635
2051	2.926.635	0	38.000	60.000	3.024.635
2052	2.926.635	0	38.000	60.000	3.024.635
2053	0	0	38.000	60.000	98.000

7.2 Bijlage 2 Verloop egalisatievoorziening Riolering

A. Verloopoverzicht planperiode 2024-2028

Voorzieningen	2024	2025	2026	2027	2028
Beginstand	4.987.147	4.826.423	4.656.719	4.485.752	4.282.977
Dotatie	0	0	0	0	0
Onttrekking	-160.724	-169.704	-170.967	-202.775	-202.775
Eindstand	4.826.423	4.656.719	4.485.752	4.282.977	4.080.202

B. Meerjarig verloopoverzicht periode 2024-2053 (30 jaar)

Jaar	Beginstand	Dotatie	Onttrekking	Eindstand
2024	4.987.147	0	-160.724	4.826.423
2025	4.826.423	0	-169.704	4.656.719
2026	4.656.719	0	-170.967	4.485.752
2027	4.485.752	0	-202.775	4.282.977
2028	4.282.977	0	-202.775	4.080.202
2029	4.080.202	0	-202.775	3.877.427
2030	3.877.427	0	-202.775	3.674.652
2031	3.674.652	0	-202.775	3.471.877
2032	3.471.877	0	-202.775	3.269.102
2033	3.269.102	0	-202.775	3.066.327
2034	3.066.327	0	-202.775	2.863.552
2035	2.863.552	0	-202.775	2.660.777
2036	2.660.777	0	-202.775	2.458.002
2037	2.458.002	0	-202.775	2.255.227
2038	2.255.227	0	-202.775	2.052.452
2039	2.052.452	0	-202.775	1.849.677
2040	1.849.677	0	-202.775	1.646.902
2041	1.646.902	0	-202.775	1.444.127
2042	1.444.127	0	-202.775	1.241.352
2043	1.241.352	0	-202.775	1.038.577
2044	1.038.577	0	-202.775	835.802
2045	835.802	0	-202.775	633.027
2046	633.027	0	-202.775	430.252
2047	430.252	0	-202.775	227.477
2048	227.477	0	-202.775	24.702
2049	24.702	0	-202.775	-178.073
2050	-178.073	0	-202.775	-380.848
2051	-380.848	0	-202.775	-583.623
2052	-583.623	0	-202.775	-786.398
2053	-786.398	0	-202.775	-989.173

7.3 Bijlage 3 Overzicht Kostendeckingsplan 2024-2053 (30 jaar)

Jaar	Heffings-eenheden	Heffings-m3	Heffings-opbrengst	Totale opbrengst	Exploitatie-lasten	Personeel	Overhead en BTW	Toegerekende kosten	Kapitaal-lasten	Dotatie voorziening	Totaal kosten	Saldo exploitatie	Kosten-dekking %
2023	12.585	566	2.004.941	2.004.941	744.659	207.765	507.925	154.768	403.381	93.841	2.112.338	-107.397	94,9%
2024	12.711	572	2.140.742	2.140.742	838.849	307.827	542.365	158.377	599.127	-160.724	2.285.821	-145.079	93,7%
2025	12.838	580	2.208.996	2.208.996	778.879	307.827	542.365	158.377	717.310	-169.704	2.335.054	-126.058	94,6%
2026	12.966	589	2.312.256	2.312.256	775.879	307.827	542.365	158.377	844.684	-170.967	2.458.165	-145.909	94,1%
2027	13.096	598	2.376.673	2.376.673	789.970	307.827	542.365	158.377	961.760	-202.775	2.557.524	-180.851	92,9%
2028	13.242	598	2.458.013	2.458.013	789.970	307.827	542.365	158.377	1.063.822	-202.775	2.659.586	-201.572	92,4%
2029	13.431	598	2.559.744	2.559.744	772.879	307.827	542.365	158.377	1.067.493	-202.775	2.646.166	-86.422	96,7%
2030	13.624	598	2.666.111	2.666.111	772.879	307.827	542.365	158.377	1.071.165	-202.775	2.649.838	16.273	100,6%
2031	13.819	598	2.777.176	2.777.176	772.879	307.827	542.365	158.377	1.099.187	-202.775	2.677.860	99.317	103,7%
2032	14.017	598	2.893.251	2.893.251	789.970	307.827	542.365	158.377	1.294.557	-202.775	2.890.321	2.930	100,1%
2033	14.217	598	3.014.354	3.014.354	789.970	307.827	542.365	158.377	1.396.428	-202.775	2.992.192	22.163	100,7%
2034	14.231	598	3.102.085	3.102.085	829.849	307.827	542.365	158.377	1.400.190	-202.775	3.035.833	66.253	102,2%
2035	14.245	598	3.192.650	3.192.650	772.879	307.827	542.365	158.377	1.502.400	-202.775	3.081.073	111.578	103,6%
2036	14.259	598	3.285.962	3.285.962	772.879	307.827	542.365	158.377	1.893.478	-202.775	3.472.151	-186.189	94,6%
2037	14.273	598	3.382.165	3.382.165	789.970	307.827	542.365	158.377	1.891.906	-202.775	3.487.670	-105.506	97,0%
2038	14.287	598	3.481.347	3.481.347	789.970	307.827	542.365	158.377	1.894.361	-202.775	3.490.125	-8.778	99,7%
2039	14.287	598	3.580.274	3.580.274	772.879	307.827	542.365	158.377	2.161.294	-202.775	3.739.967	-159.693	95,7%
2040	14.287	598	3.682.169	3.682.169	772.879	307.827	542.365	158.377	2.378.647	-202.775	3.957.320	-275.151	93,0%
2041	14.287	598	3.787.120	3.787.120	772.879	307.827	542.365	158.377	2.378.280	-202.775	3.956.953	-169.832	95,7%
2042	14.287	598	3.895.220	3.895.220	789.970	307.827	542.365	158.377	2.377.913	-202.775	3.973.677	-78.456	98,0%
2043	14.287	598	4.006.564	4.006.564	789.970	307.827	542.365	158.377	2.377.546	-202.775	3.973.310	33.254	100,8%
2044	14.287	598	4.159.475	4.159.475	829.849	307.827	542.365	158.377	2.377.179	-202.775	4.012.822	146.653	103,7%
2045	14.287	598	4.318.502	4.318.502	772.879	307.827	542.365	158.377	2.376.812	-202.775	3.955.485	363.017	109,2%
2046	14.287	598	4.483.891	4.483.891	772.879	307.827	542.365	158.377	2.777.123	-202.775	4.355.796	128.094	102,9%
2047	14.287	598	4.655.895	4.655.895	789.970	307.827	542.365	158.377	2.776.757	-202.775	4.372.521	283.375	106,5%
2048	14.287	598	4.834.780	4.834.780	789.970	307.827	542.365	158.377	2.776.390	-202.775	4.372.154	462.626	110,6%
2049	14.287	598	5.020.819	5.020.819	772.879	307.827	542.365	158.377	2.776.023	-202.775	4.354.696	666.124	115,3%
2050	14.287	598	5.214.301	5.214.301	772.879	307.827	542.365	158.377	2.773.561	-202.775	4.352.234	862.067	119,8%
2051	14.287	598	5.415.521	5.415.521	772.879	307.827	542.365	158.377	2.772.863	-202.775	4.351.536	1.063.986	124,5%
2052	14.287	598	5.624.791	5.624.791	789.970	307.827	542.365	158.377	2.769.121	-202.775	4.364.885	1.259.906	128,9%
2053	14.287	598	5.842.431	5.842.431	789.970	307.827	542.365	158.377	3.149.796	-202.775	4.745.560	1.096.871	123,1%